

Izveštaj

sa Međunarodne konferencije o okviru kvalifikacija kao sredstvu politike za cjeloživotno učenje

Međunarodna konferencija u organizaciji Ministarstva prosvjete održana je 06. i 07. Maja 2014. godine sa učešćem predstavnika brojnih institucija iz oblasti obrazovanja i privrede. Nakon predstavljanja Izveštaja o CKO, koji je rezultat projekta podržanog od strane EU kroz projekat IPA 2007 „**Nacionalni okvir kvalifikacija i obezbjeđivanje kvaliteta u visokom obrazovanju**”, u koji je bio uključen značajan broj partnera, izložena su iskustva zemalja iz EU i zapadnog Balkana. Svi učesnici su istakli da je proces dugotrajan i da je veoma važna posvećenost, kao i korišćenje standarda učenja, procesa i procedura i implementaciji.

Zaključci vezani za punu implementaciju CKO se odnose na **potrebu daljeg usklađivanja sa evropskim standardima obrazovanja (ECVT i ECTS) kroz proces socijalnog partnerstva i transparentnost svih učesnika u procesu**. Posebno interesovanje je posvećeno Ishodima učenja koji su u fokusu evropske politike obrazovanja. Ishodi učenja, kao koncept je promovisan u okviru politike EU za obrazovanje, osposobljavanje i zapošljavanje od 2004.god. a predstavljaju element koji povezuje različite inicijative kao što su: (Europass, EQF, ECVET, ESCO). Naglašeno je da ECVET (Evropski kreditni sistem u stručnom obrazovanju) i ECTS (Evropski kreditni transforni sistem), imaju dosta zajedničkog. Oba su instrumenti za podsticanje mobilnosti i transparentnosti kurikuluma. Kreditni bodovi se primjenjuju na osnovu procijenjenog vremena potrebnog za obavljanje određenih poslova..

Na nivou evropske politike ishodi učenja treba da čine kvalifikacije transparentnijim, da poboljšaju komunikaciju između različitih strana, da pomognu poboljšanju standarda i usklađenosti sa zahtjevima tržišta rada, da obezbjeđe veću prohodnost. Međutim, na nivou evropskih zemalja, do sada su ishodi više bili prepoznati kao zajednički jezik između kreatora politike, nego među učenicima i ljudima iz prakse. Zato je veoma važno uključiti nastavnike i tržište rada u proces definisanja ishoda učenja jer se pokazalo da upotreba samo eksternog procesa ne funkcioniše najbolje. **Potrebno je pronaći zajednički način**

razumijevanja i pisanja ishoda učenja, jer ne postoji uniformisani način za to. Takođe je neophodno je da se ojača uloga ishoda učenja u podsticanju dijaloga i saradnje između obrazovanja i obuke sa jedne strane i tržišta rada sa druge strane. Ishodi učenja su osnova za kvalifikacije.

Moderator radionice sprovođenje ishoda učenja i kreditnog sistema (ECVET) gospodin Eduard Staudeker, predstavio je iskustva Austrije i istakao da se proces reforme austrijskog obrazovnog sistema zasniva na orijentaciji ka ishodima učenja, mobilnosti, priznavanju prethodno stečenog znanja, težnji ka boljoj zapošljivosti i optimiziranju puteva učenja kroz kreditni sistem. Važno je bilo bazirati sistem na evropskim instrumentima kao što su: Evropski kvalifikacioni okvir (EQF) i Evropski okvir za osiguranje kvaliteta u stručnom obrazovanju (EQAVET). ECVET - European Credit system for Vocational Education and Training) je značajan, kao osnova za procjenu, priznavanje i usvajanje kompetencija. **Ukazao je i na značaj ishoda učenja koji su definisani kao skup znanja, vještina i kompetencija tj. onoga šta učenik, student, ili polaznik zna, razumije i šta je u mogućnosti da radi nakon završetka procesa učenja. Šema ključnih elemenata ECVET-a uključuje: jedinice ishoda učenja kao kvalitativni opis kvalifikacija, ECVET poene odnosno kredite, kao kvantitativni opis kvalifikacija i dokumenta i procedure koji olakšavaju prohodnost i mobilnost.** Tokom radionice je utvrđeno da ne postoji jedinstven sistem kreditnog vrednovanja i nije jednostavno upoređivati sisteme u različitim zemljama. Prednosti ECVET-a se odnose na sistem kvalifikacija koji se bazira na transparentnosti i međusobnom povjerenju i povezivanju (posebno je povećana prohodnost između visokog i stručnog obrazovanja). Istaknut je značaj priznavanja formalnog, neformalnog i informalnog učenja.

U zaključcima konferencije je ukazano na potrebu daljeg usavršavanja sistema nacionalnog kvalifikacionog okvira, potrebu prilagođavanja obrazovnog sistema i razvoj curricula na bazi ishoda učenja. U okviru pravaca u oblasti visokog obrazovanja naglašena je potreba razvijanja ishoda učenja na sva tri nivoa visokog obrazovanja i potrebu međufakultetske saradnje.

Zaključak u vezi partnerstava na nacionalnom nivou odnosio se na jačanje uloge standarda razvoja, politike zapošljavanja, upisa i definisanja prioriteta poslodavaca.

Na lokalnom nivou je potrebno razvijati partnerstvo između obrazovnih ustanova, sektorskih komisija i poslodavaca.

Posebno je naglašena potreba izgradnje kapaciteta članova komisija uključenih u proces razvoja nacionalnog kvalifikacionog sistema, predstavnika sindikata i poslodavaca.

Kako ishodi učenja još nijesu prepoznati u punoj mjeri ni od strane poslodavaca ni studenata/učenika to je potrebno raditi kroz unapređenje sistema kvaliteta u obrazovnim ustanovama na razvoju ishoda učenja.

Takođe je zaključeno da je naredni IPA poziv prilika da se zemlje regiona povežu kroz projekte unapređenja kvaliteta obrazovnog sistema.

Izveštaj sačinili:

Doc. dr Slobodanka Krivokapić

Duška Vujisić